

1. Danas ćemo razložiti prva četiri stiha, uvod u Lukino Evandjelje, i pokušati objasniti zašto Luka piše ovo Evandjelje?

1.1. Ne znamo puno o Luki, vjerojatno je bio poganin Grk, obrazovan, znamo da je bio liječnik¹ Bio je vjerni prijatelj i sljedbenik apostola Pavla na većini njegovih putovanja. Luka je ostao s Pavlom do samoga kraja, dok su mnogi drugi napustili Pavla² Luka je napisao dvije knjige u Novom zavjetu, (Evandjelje po Luki i Djela Apostolska). Vjerojatno je Luka pisao Evandjelje dok je apostol Pavao bio u zatvoru, u Cezareji. Lukino Evandjelje je temeljeno na svjedočanstvima ljudi koji su osobno doživjeli i vidjeli Isusa, i njegovo učenje.

TRI KLJUČNE RIJEČI

2. Tri stvari želim istaknuti na početku: a)

- a) Riječ TEOFIL u 3. stihu, znači: ONI KOJI VOLE BOGA.
Većina tumača govori da se radi o jednoj osobi, ja vjerujem da se radi o množini i objasniti ću kasnije zašto sam zauzeo takav stav.
- b) Riječ POUZDANJE u 4. stihu, ovdje vjerujem da Luka želi istaknuti da su dokazi, činjenice i priče pouzdane, i da vjernik može čvrsto čuvati svoju vjeru na temelju toga.
- c) Riječ ISPUNILI u 1. stihu, vjerujem da Luka ovdje govori o TIJELU ZNANJA koje je utemeljeno od samih apostola i koje je potpuno prihvaćeno u zajednicama kao tradicija.

¹ (Kološani 4,14)

² (2.Tim.4,9-11)

LUKINA NAMJERA

2.1. Kada čitamo ove stihove na površini možemo doći do zaključka da Luka sumnja u tijelo znanja i želi sam osobno doći do odgovora. Ali mislim da to nije Lukin cilj. Luka želi reći da ima nevjerojatno bogat izvor informacija koji su temeljeni na znanju MNOGIH i on to želi iskoristiti, i potvrditi da je to istina.

2.2. Luka je sigurno stekao poštovanje vjernika na svojim putovanjima, kao liječnik i kao učenik od apostola Pavla.

Ali, kako su nažalost već tada u zajednice dolazili lažni učitelji,

Luka je odlučio poduzet nešto svezi toga, odlučio je iskoristiti svoje znanje i dati zajednicama ohrabrenje. U njihovoj sumnjičavosti, htio im je dokazati da je jedino pravo učenje (nauk) ono koje dolazi od Isusa i apostola.

SINOPTIČKA EVANĐELJA

3. Želim istaknuti da su kroz povijest biblijski učitelji došli do zaključka da su Evanđelja od Luke, Mateja, i Marka, slični jedni drugima. Luka i Matej su vjerojatno koristili Marka kao jedan od svojih izvora dok su pisali svoja Evanđelja. Biblijski učitelji su ih nazvali Sinoptička Evanđelja - prezentirali su slične događaje u svojim pismima.

3.1. Koja je svrha bila napisati Evanđelje? Zašto su Luka, Matej, Marko, i Ivan to učinili? Kao što sam naveo ranije (§. 2. 2.), svi su oni uvidjeli problem koji se pojavljuje u zajednicama koje su se širile po Rimskom carstvu. U njihovo vrijeme Radosna Vijest se širila usmenom predajom, i ako je netko imao sumnju svezi nečeg rečenog, poslalo bi se pismo apostolima, i onda bi oni potvrdili tu sumnju ili je negirali.

3.2. Već u samim počecima crkve, počeli su se pojavljivati mladi, pametni, i karizmatični učitelji koji su tvrdili da oni jedini znaju pravo Isusovo učenje. Prve generacije kršćana su odbacivale to, ali njihova djeca su bila zavedena. Vjerojatno su govorili; „*Ma šta vi starci znate, ovo su pravi učitelji!*“ Dokaz da je to tako stvarno bilo imamo u (1. Ivanovoj Poslanici.)

3.3. Luka je shvaćao da prenošenje prave istine (Isusovog nauka) usmenom predajom neće funkcionirati na duge staze. Što će biti kada apostoli umru? I zato je napisao Evanđelje, on je htio da generacije koje će doći poslije njega znaju pravu istinu o Isusovom učenju.

3.4. Da li je Luka znao da ćemo mi 2000 g. poslije čitati njegovo Evanđelje? Ne vjerujem. Mislim da je Luka imao u vidu nekoliko narednih generacija. Lukina svrha je bila sačuvati Isusovo učenje i djela koja je činio, djela kojima su sami apostoli svjedočili, utemeljili ih i učvrstili.

IZVORI I SVJEDOCI

4. Izvor informacija nisu uvijek bili samo apostoli, bili su Zaharija i Elizabeta, roditelji Ivana Krstitelja. Isto tako, Marija, majka Isusa Krista. Lukin cilj je bio da objasni čitatelju, da iako neka svjedočanstva ne dolaze od samih apostola, ona su svejedno autentična i prava. Zašto? Jer su dobila nakraju pečat, to jest odobrenje od samih apostola koji su sve te priče provjeravali da vide da li su u skladu s Isusovim učenjem. Ako su svjedočanstva bila lažna, odbacili bi ih, a ako su bila istinita stavili bi ih u svoje izvještaje. Drugim riječima, jedino su apostoli nakon Kristove smrti mogli biti autoritet koji je mogao reći što je istina a što nije.

4.1. Luka želi potvrditi, izložiti, i dokazati, pravo apostolsko učenje, i to je mogao učiniti jer su apostoli još bili živi. Ako malo razmislimo ironično je da je crkva - i drugi - uzela sebi za pravo da odobri formalno i javno koji su događaji i učenje istiniti a koji nisu. Luka se ovdje ne bavi kršćanskom politikom (crkvenom), ovdje se radi o ljudima koji su svjedočili, vidjeli, i bili prisutni tim događajima. To su obični ljudi, kao ja i vi, i taj spontani proces isprepletenih priča se sam ispravljao na temelju apostola koji su još bili živi. Apostolsko tijelo znanja, to jest njihova tradicija, je utemeljena davno prije nego što je nastala crkvena tradicija. Znači sve što je trebalo biti rečeno, napisano je dok su apostoli još bili živi. I zašto vam ovo govorim? Zato jer sve što je rečeno naknadno i napisano naknadno, a ne podudara se sa apostolskim i Isusovim naukom, imamo pravo odbaciti. Drugim riječima, crkva kao javno tijelo je nastala davno nakon smrti apostola, istinski nauk je temeljen na svjedočanstvima običnih ljudi, a ne od crkvenog učiteljstva.

SIGURNOST I POUZDANOST

5. Idemo dalje, kada Luka govori o sigurnosti i pouzdanosti događaja u 4. stihu, šta on zapravo želi poručiti čitatelju? Naime, Luka se boji i vidi da raste sumnja i zbunjenost u zajednicama kao što sam i naveo maloprije: „*Je li je Isus stvarno hodao po vodi? Je li stvarno pretvorio vodu u vino? Je li stvarno Isus uskrsnuo?*“

5.1. I ovo šta ću sada reći je tragična istina, čovjek oduvijek ima tendenciju iskrivljavati apostolsku tradiciju. Ili dodaje događaje koji su lažni. Ili potpuno promaši značenje samih događaja, djela, i učenja Isusa Krista – zbog razno raznih razloga – i onda na kraju dolazi do krivog razumijevanja: Evandjelja, Isusa, i na kraju, Boga.

5.2. Kako sam i naveo iznad, Luka je jako zabrinut i želi da ono što on piše bude ohrabrenje vjerniku. Drugim riječima, on želi da kršćanin ima čvrste temelje i dokaze zbog kojih će moći ustrajati uvjeri.

TEOFIL – OSOBA ILI MNOGI?

6. Riječ Teofil, kao što sam naveo ranije, mnogi biblijski učitelji tvrde da se radi o jednoj osobi važnog položaja. Teofil je bilo uobičajeno ime u ono vrijeme. Ti isti učitelji pretpostavljaju da je on financirao Lukina putovanja, što je isto bilo normalno u ono vrijeme. To je bila kako oni kažu osoba koja se nedavno RODILA ODOZGO. I Luka mu se obraća sa preuzvišeni, što dokazuje

da je on bio osoba važnog položaja. I sve ovo navedeno je vrlo lako moguće istina.

6.1. Ja osobno vjerujem da se Luka ovdje obraća onima koji vole Boga.

Razlog tome je pitanje koje sam postavio sam sebi: zašto bi se Luka toliko trudio oko pisanja i ispitivanja svjedoka radi jedne osobe? Zar ne bi bilo učinkovitije otići do Teofila i poučavati ga, baš kao što je i Pavao to činio po Sinagogama dan i noć.

6.2. Ako je istina ovo što ja govorim, onda ovo što Luka ovdje čini je nevjerojatno dubokoumno i plemenito. Luka razumije da osoba koja povjeruje u Evanđelje je onaj koji će jednog dana biti građanin Božjeg kraljevstva, i zato se nama kršćanima obraća sa riječ PREUZVIŠENI.

Luka nas želi podsjetiti da smo mi ljudi dostojanstva, plemenitosti, pravednosti, istine, i poniznosti. Mi smo ljudi koji prikazuju sliku samoga Boga u ovom svijetu.

6.3. I zato nas sam Bog zove IZABRANI. Znači u moru ljudi mi smo ti koji ćemo dobiti tu titulu, dok većina Nažalost ide prema svom uništenju. To, nas, njegovu djecu (preuzvišene) čini jako sretnima u jednu ruku, ali i tužnima zbog onih koji ne žele da Isusovo učenje bude najvažniji aspekt njihovog života.

6.4. Ok, ako sam u pravu, Luka se obraća ljudima koji žele znati Boga, koji vjeruju njegovim obećanjima, ljudi koji najviše od svega žele taj ispunjen život, kvalitetan život, život bez tuge i zla. On se obraća ljudima koji znaju da taj život ovdje nikada ne mogu postići, i zbog te spoznaje oni žele postati građani Božjeg kraljevstva. Kraljevstva gdje im Bog obećaje da će dobiti na dar sve za čime žude, prvenstveno da će postati savršeno dobra ljudska bića kao i njegov Sin, Isus Krist.

ŠTO JE VJERA?

7. Prije nego završim s propovijedi, htio bi pokušati objasniti što je zapravo vjera?

Vjera se može gledati na dva načina: a) ideološka inteligencija, b) inteligencija temeljena na činjenicama, dokazima i razumu. Činjenice su događaji za koje netko tvrdi da su se dogodili. Na primjer, Isus je hodao po vodi, Isus je liječio bolesne, Isus je digao Lazara iz mrtvih, itd.

7.1. Idemo prvo s točkom:

- a) Ideološki orijentirana osoba će prihvatiti samo činjenice koje odgovaraju njegovom vjerovanju, a ako ne odgovaraju ta ista osoba će ih odbaciti iako te činjenice imaju dokaze i zasnivaju se na razumu. Ta osoba ima ovakvo stajalište; *"Ja vjerujem u ono što vjerujem i ništa što ti kažeš i izložiš me ne može uvjeriti u suprotno!"*

7.2. Na primjer, osoba koja navija za neki nogometni klub, koja ideološki obožava svoj klub, iako je taj klub izgubio pošteno od protivnika taj dan, ta ista osoba će sve učiniti da obrani svoja uvjerenja; *„Suci su krivi, utakmica je bila namještena...”* S druge strane, statistike i dokazi pokazuju da je razumno zaključiti da je njegova momčad danas bila lošija.

On to neće priznati jer mu njegova ideološka uvjerenja to ne dozvoljavaju. Takva osoba

nije otvorena za dijalog, takvu osobu ne zanima šta je logično i razumno, iako je potkrijepljeno dokazima.

7.3. Idemo dalje:

- b) Govori o osobi kojoj je inteligencija orijentirana na temelju dokaza i činjenica, ona je otvorena za dijalog, preispitivanja, i promjenu mišljenja. Ali samo ako su ta druga stajališta temeljena na čvrstim dokazima koji zvuče razumno i logično. Na primjer, da nam sada netko dođe i pokaže znanstvene dokaze da su nađene Isusove kosti, takva osoba bi morala prihvatiti da je Biblija i ono što ona zastupa laž.

VJERA I RAZUM

8. Nažalost kršćani su od samog početka uzdigli riječ vjera iznad logike i razuma.

Lukina perspektiva je da, ako se vjera ne temelji na dokazima i razumu onda je ta vjera glupost. Luka vjeruje da vjera mora biti potkrijepljena dokazima, i događajima koju su međusobno razumno povezani u priču koja drži vodu.

8.1. Pitanje izranja; da li postoji razlika između vjere i razuma? Da, razumom možemo doći do zaključka da je kršćanstvo istinito, ali još uvijek ne doći u vjeru. U vjeru ne dolazimo samo racionalnom obvezom, nego i osobnom obvezom da ćemo se potpuno predati Isusovom učenju i istini. Vjera je više od razuma, ali je temeljena na činjenicama, dokazima i istini.

MOŽE LI BITI IZMIŠLJENO?

9. Idemo dalje, da li je logički moguće da je netko sve ovo izmislio o Isusu?

Da, logički je moguće. Moj razum mi govori da ja nemam 100% sigurnost.

Sve što je bilo u prošlosti ili će biti u budućnosti je nama apstraktno jer mi to ne vidimo.

Ono što mi vidimo je nama stvarno.

9.1. Uzmimo za primjer smrt, mi znamo da je ona univerzalno utemeljena kao stvarnost.

Ali, da li mi zapravo vjerujemo u nju? Ja mislim da ne. Samo kada o sebi razmislim, znam da nikada nisam gledao na smrt kao stvarnost dok se nisam suočio sa svojom bolesti. Nikada smrt nisam doživio kao stvarnost dok nisam u bolnici vidio jako puno smrti oko sebe. Koja mlada osoba razmišlja o smrti? Ona je njoj apstraktna, ali to ne znači da ona ne postoji. Isto tako možemo gledati na Isusa, ima na tisuće dokaza da je on postojao, i da ono što piše u Bibliji ima potpuno smisla i razumno je vjerovati. Sam tijek povijesti dokazuje da je on bio glavna prekretnica u kojoj je čovječanstvo odlučilo ići u suprotnom smjeru od onoga na kojem su bili do tada, boljem naravno. Ali dok se ne suočimo da je to univerzalno utemeljena stvarnost, nama je to apstraktno.

KRITIČARI I BIBLIJA

10. Jedan biblijski učitelj je dao odličan primjer kako kritičari žele da mi gledamo Bibliju i Isusovo učenje. Zamislimo vanzemaljca koji je došao na zemlju, i nekolicina ljudi ga vidi i taj vanzemaljac ništa ne kaže. Ti isti ljudi odluče postati sljedbenici tog istog vanzemaljca i započnu međusobno izmišljati priče i stavljati ih u usta tog vanzemaljca, kao da je on to rekao. Oni odluče govoriti te priče drugim ljudima tako da i oni postanu sljedbenici tog vanzemaljca.

10.1. Da li je to moguće? Da, da li postoje luđaci na ovom svijetu koji bi učinili nešto tako? Postoje, ja sam osobno upoznao podosta luđaka u svom životu. Ali, ide pitanje: zašto bi netko takvo nešto izmislio? Vidite, kada čitate Bibliju, onda shvaćate da većina vjernika (apostoli i njihovi učenici), su ubijeni zbog svojih uvjerenja. Pa tko je toliko lud da izmisli nešto takvo i onda bude ubijen zbog toga?

10.2. Kritičari nam žele prikazati Bibliju kao knjigu koja počinje sa riječima: „*Nekoć davno...*“, žele nam prikazati je kao bajku. Drugim riječima, mnogi kritičari su odbacivali Bibliju, ali ne na osnovu dokaza nego na osnovu dogmatskih uvjerenja.

10.3. S tim rečeno, Biblija se može dokazati povijesno i arheološki. Bog Biblije nije činio čudesu negdje skriveno da nitko ne vidi, nego pred mnoštvom ljudi. I ti isti, svjedoče o tome i na kraju su dali svoj život za ta uvjerenja. Zato nas danas Luka želi ohrabriti da čvrsto stojimo u svojoj vjeri. Na kraju, kad bolje razmislim, nikada nije bio problem u dokazima, problem je u ljudskom srcu koje uporno odbija prihvatiti da postoji Bog koji ima pravo biti Bog u našim životima. Naravno tu izjavu treba dobro razraditi, i ako ste zaintrigirani mojim tumačenjem, u slijedećim propovijedima ću postepeno razraditi tu temu.